

MEDYATİK DEKLANŞÖR MD

leges

Aydınlar Perspektifinden

ISSN: 2148-5542 - HAZİRAN-TEMMUZ 2014 - YIL: 1 - SAYI: 1

(ANKOS) BAŞKANI VE KADIR HAS ÜNİVERSİTESİ BİLGİ MERKEZİ MÜDÜRÜ ERTUĞRUL ÇİMEN:
"ANKOS tamamen bağımsız, üniversite kütüphanelerinin bir araya gelerek güç birliği yaptıkları bir organizasyondur."

TÜRK-ALMAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRÜ PROF.DR. HALİL AKKANAT:
"Ülkemizde Almanca bilen nitelikli insanlara çok ihtiyaç var."

İZMİR ÜNİVERSİTESİ HUKUK FAKÜLTESİ DEKANI VE REKTÖR YARDIMCISI PROF. DR. MEHMET MERDAN HEKİMOĞLU:
"Türkiye'nin ne yazık ki ciddi bir insan hakları sorunu vardır. Bu sonuca en rahat Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarından ulaşabiliyoruz."

FATİH ÜNİVERSİTESİ SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ BÖLÜMÜ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. DOĞU ERGİL:
"Eğer tevazuu elden geçirirseniz başınızın göğe değdiğini bile düşünebilirsiniz"

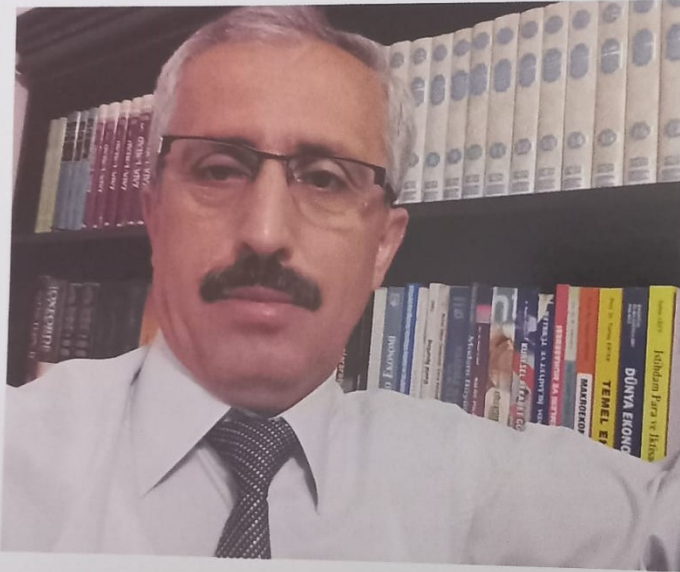
İLESAM YÖNETİM KURULU BAŞKANI MEHMET NURİ PARMAKSIZ İLE İLESAMLA İLGİLİ SÖYLEŞİMİZ:
"İLESAM'ın temel fonksiyonu, bilim ve edebiyat eseri sahiplerinin mali ve manevi haklarını korumaktır."

Medyatik Deklanşörden Merhaba...

MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ İKTİSADİ VE İDARİ İLİMLER FAKÜLTESİ
ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. MEHMET KARAGÜL İLE İKTİSADİ VE SOSYAL
HAYATIMIZ ÜZERİNE SIRA DIŞI SÖYLEŞİ:

“İktisat Bilimi, esas itibariyle insan merkezli bir manzumeler bütünüdür”

Söyleşilerin klasik sorusu; özgeçmişinizi alabilir miyiz diye sorsak, ne kadarını, hangi cümlelerle nakletmek istersiniz? Bulduğunuz konuma gelinceye kadar neler yaptınız?

Ben de klasik bir ifadeyle anlatmaya çalışayım. Antalya'nın Kaş ilçesinin bir dağ ve yayla köyü olan Sütleğen 'de 1967 yılında bir memur çocuğu olarak, ne olduğunu hala tam olarak anlayamadığım bu Dünyayla tanışmışım. Aynı köyün

ilkokulunu bitirdikten sonra, orta eğitimimi Elmalı'da, yükseköğretimimi ise Marmara Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümünden mezun olarak 1992'de tamamlamış oldum.

Akademisyenlik gibi çileli bir mesleği hayatımızın uğraşı alanı olarak seçtiğimiz için öğretim hayatımız, bu okul yılları ile sınırlı kalmadı. Özelde ülkemiz, genelde ise bütün insanlığın refahı ve mutluluğu adına yürüttüğümüz ilmi çalışmalar nedeniyle, eğitim ve öğretim hayatımızın hiç aralıksız hala devam ettiğini belirtmek durumundayım.

Söz konusu çalışmalar bağlamında; hayatımızın önemli bir bölümünü kitap, makale, bildiri, konferanslar ve gazete yazılarına ek olarak, halen görev yaptığım, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'ndeki idari ve akademik görevler doldurmaktadır.

Tabii olarak bütün bunlarla birlikte, önce insan olmanın gereği olarak; Alper, Ahsen ve Yusuf ad-

www.karagul.org

Kişisel düşüncem, iktisadi kalkınmanın öncelikle düşünce temelinde insani gelişme ile mümkün olabileceği yönünde olduğundan, diğer makale ve bildiri çalışmalarımın da kitap çalışmalarına paralel olarak; beşeri sermaye, sosyal sermaye ve bunların kendi özgün tarihimizdeki fiili uygulaması olan Ahilik Teşkilatı gibi konularda yoğunlaştığını söyleyebilirim.

larındaki üç yavruya babalık yapabilmek çabası ve eşime güvenilir iyi bir hayat arkadaşı olabilme gayretlerini de eklemek durumundayım.

Özgeçmişiniz bize yoğun bir çalışma içinde olduğunuzu gösteriyor. Sizi başarıya götüren bu tempolu çalışma gücünü nasıl elde ediyorsunuz, mesleğinize olan aşk mı diyelim?

Ben aşkı sevgiliye kavuşma özlemi olarak kabul ediyorum. Dolayısıyla insanlık adına henüz gerçekleşmemiş olan güzelliklere duyulan özlemi de bu manada aşk olarak kabul edilebilirsek, "evet" demek, yanlış olmayacaktır herhalde.

Hangi derslere giriyor ve hangi idari görevleri üstleniyorsunuz?

Fakültede üstlendiğim dersler, zaman zaman farklılık gösterse de genelde; Makro İktisat, Uluslararası İktisat, Uluslararası İktisadi Örgütler ve Dünya Ekonomisi gibi mümkün olduğunca kitabını yazdığım dersleri yürütmeyi tercih ediyorum.

İdari görev konusu da zaman içinde değişim arz etmektedir. Farklı üniversitelerde değişik akademik ve idari görevlerimiz oldu. Şu anda ise bulunduğum Fakültede İktisat Bölüm başkanlığı görevini ifa etmeye çalışıyorum.

Bugünkü konunuza gelinceye kadar yazdığınız kitaplar, hazırladığınız tezler, verdiğiniz eserler nelerdir? Örneğin, kitap, makale, tebliğ vb.

Yukarıda da belirttiğim gibi her ne kadar uluslararası ilişkiler bölümünden mezun olmakla birlikte, Ülkemizin şartları bizleri iktisat gibi daha farklı bir alana yöneltti. Üniversitede okurken, kendimizi Türkiye'nin Washington büyükelçisi olmaya aday olarak görüyorduk. Ancak şuanda bir Anadolu üniversitesinde iktisat Profesörü olarak çok daha mütevazı şartlarda çalışmanın, sıkıntısı ve ayrıcalıklarını gördüğümüz üzere bir arada sürdürmeye çalışıyoruz. Şikâyetle ediyor değilim aslında.

Çünkü mesleğimin gereği olarak ülke insanına faydalı olabilme yönünden, şimdiye kadar ortaya

koyma imkânına sahip olduğum eserlerim itibariyle bulunduğum konumun çok daha doğru bir yer olduğunu görüyorum.

Alanımla ilgili yaptığım çalışmaların ise temelde, politik ve sosyal iktisat ekseninde konumlandığını ifade etmek yanlış olmayacaktır.

Bu çerçevede kaleme aldığım kitaplardan en sonuncusu; iktisadi kalkınma için insani değerleri ön plana çıkararak ve mevcut iktisadi yaklaşımlara eleştirel yaklaşan bir çalışma olan; **"Sosyal Sermaye: Kapitalizmin Kör Noktası"**, kitabıdır. Dünyadaki iktisadi sorunları belli başlıklar altında çözümleriyle birlikte irdeleyen bir diğer kitabımız ise **"Dünya Ekonomisi: Tehdit ve Fırsatlarıyla"** çalışmasıdır. Sözü fazla uzatmamak için öteki kitaplarımı isimleriyle belirtiyim isterseniz. Diğer kitaplarım; **"Uluslararası İktisadi Örgütler"**, **"Dış Ticaret İşlemleri ve Muhasebesi"** ile **"Beşeri Sermayenin İktisadi Gelişmedeki Rolü ve Türkiye Boyutu"** ve **"Bir Nefeste Hayat"**

isimli bir tane de basım aşamasında olan var.

Kişisel düşüncem, iktisadi kalınmanın öncelikle düşünce temeline insani gelişme ile mümkün olabileceği yönünde olduğundan, diğer makale ve bildiri çalışmalarımın da kitap çalışmalarına paralel olarak; beşeri sermaye, sosyal sermaye ve bunların kendi özgün tarihimizdeki fiili uygulaması olan *Ahilik Teşkilatı* gibi konularda yoğunlaştığını söyleyebilirim.

Yazılarınızı kaleme alırken araştırmalarınıza yönelik yeterince kaynak bulamamak sıkıntısı yaşadınız mı, yoksa bol kaynaklar karşısında zaman kıstıllığı nedeniyle istediğiniz kadar araştırma yapamadığınız duygusuna kapıldığınız oldu mu?

Bir akademisyen için oldukça can alıcı bir soru. Çünkü bilimsel çalışmaların mutlaka geçmiş çalışmalarla desteklenmesi kaçınılmazdır. Ancak özgün bir çalışmanın, alıntılarının ötesinde yeni bir şeyleri

ifade etmesinin de olmazsa olmaz olduğunu kabul edersek, alıntı ve kaynak konusunda abartıya kaçılmaması gerektiğini de düşünüyorum. Bu nedenle ve özellikle günümüzde iletişimin ve ulaşımın bu denli yaygınlaştığı bir ortamda kaynak sıkıntısı çekmenin çok da anlamlı olduğunu düşünmüyorum.

Bilakis yaşanan sıkıntının, kaynak yetersizliğinden öte, doğru kaynağa ve bilgiye ulaşabilme imkânı, yâda mevcutlar içinden doğru olanı seçebilme becerisi olduğunu söyleyebilirim.

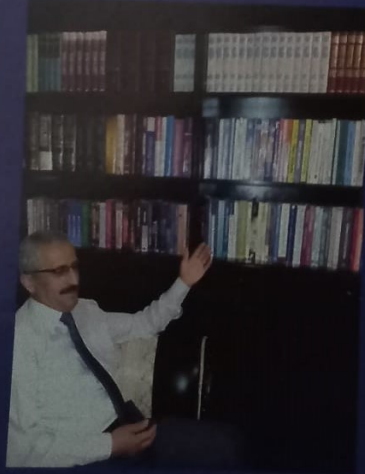
Eserlerinize konu olan bir mevzuatta, bazı kanun maddelerinde veya aynı konuda kökten değişiklik yapıldığını varsayalım. Onca emek verdiğiniz kitabınızın yeni baskısında değişen konuları ele alıp kitabınızı güncel hale getirmeyi veya aynı konuda mukayeseli yeni bir makale yazmayı mı düşünürsünüz, yoksa eski eserlerinizin de tarihi bir

kaynak teşkil edeceği rahatlığında mı olursunuz?

Bu da güzel bir soru. Teşekkür ederim. Söylediğiniz durumla sıkça karşılaştığımı ifade etmek durumundayım. Ancak sıkıntısının değil de meşakkatinin bizleri yordugunu ifade edebilirim. Çünkü kitaplarımı yeni baskı yaptırırken baştan sona güncellemek durumunda kalıyorum. Ancak özellikle sosyal bilimlerde genel geçerlilik olmadığından; her söz, söylendiği zaman ve şartlar için değerlendirilmeli ve ilgili dönemde doğruluğu söz konusu ise "o söz" görevini yapmış addedilmelidir.

Dolayısıyla ifade ettiğiniz gibi, ait olduğu dönemde doğruluğuyla topluma hizmet eden bir "söz" gelecekte de geçmişe ışık tutma, geçmişin gelecek için fotoğrafını çekme yönüyle yine insanlığa hizmet etmeye devam edeceği gerçeği göz ardı edilmemelidir.

Beşeri Sermayenin İktisadi Gelişmedeki Rolü ve Türkiye Bo-

Ülkemizin şartları bizleri iktisat gibi daha farklı bir alana yöneltti. Üniversitede okurken, kendimizi Türkiye'nin Washington büyükelçisi olmaya aday olarak görüyorduk. Ancak şu anda bir Anadolu üniversitesinde iktisat Profesörü olarak çok daha mütevazı şartlarda çalışmanın, sıkıntısı ve ayrıcalıklarını gördüğünüz üzere bir arada sürdürmeye çalışıyoruz. Şikâyetle ediyor değilim aslında.

yutu, Sosyal Sermaye: Kapitalizmin Kör Noktası; bu iki kitabınızı ana hatlarıyla tanıtmanız mümkün mü? Uzmanlık alanınızdaki akademisyenlerin anlayacağı şekilde değil de ortalama kültür seviyesindeki halkımızın ne anlaması gerekir?

Öncelikle her iki kitabın, benim iktisada yaklaşımımın temel eksenini oluşturduğunu belirtmek durumundayım. Çünkü bilhassa ülkemizde, bırakınız iktisadi olayları; evliliklerimiz, eş dost seçimimiz gibi bütün insani ilişkilerimizin, maalesef hep maddiyat ve para üzerine kurgulandığına üzülerek ve korkarak şahit olmaktadır. Çünkü maddiyat ve kapital arayışı sürecine dönüşen hayatımızda insanlık onuru ve şerefini korkarım ki tamamen kaybetmek üzereyiz.

Kapitalist sistemin, “kâr maksimizasyonu” ile “sermaye birikimi” sağlamayı amaç edinen politikalarının çarkları arasında, insanlık onuru adeta unutulmuş durumdadır. Bundan dolayı, “Her şey; insanın kapitale değil, kapitalin insana hizmet ettiği bir dünya” anlayışıyla kaleme aldığımız ilgili kitaplarda iktisadi kalkınmanın; ancak ve ancak bilgi, güvenilir insani ilişkiler ve sorumluluk sahibi olma gibi insani değerlerle mümkün olabileceği anlatılmaya çalışılmıştır. Bu bağlamda ilgili kitaplarda sermaye kavramı; para ve paranın satın alabileceği maddi değerler gibi dar bir anlayıştan sıyrılarak; üretime katkı yapabilme özelliğine sahip her türlü maddi ve manevi değerler bütünü olarak çok daha geniş

ve gerçekçi bir tabana oturtulmaya çalışılmıştır.

Klasik ve dar kapsamlı sermaye anlayışında bizim gibi az gelişmiş ülkeler, sermaye konusunda kendilerini finansal sermaye birikimine sahip gelişmiş ülkelere mahkûm hissetmektedirler. Oysa Sermayenin daha gerçekçi ve geniş bir tanımını yaptığımızda az gelişmiş ülkelerin, iktisadi kalkınma konusunda gelişmiş ülkelere en azından söylendiği ölçüde muhtaç olmadığı görülmektedir. Çünkü söz konusu ülkeler asli üretim faktörleri olarak nitelendirdiğimiz *insan ve doğal kaynak*, yönünden gelişmiş ülkelere göre çok daha avantajlı durumdadır. Yeter ki sahip oldukları insanı ve doğal kaynakları doğru değerlendirebilsinler.

Bankaların, SMS yoluyla, T.C. kimlik numarasını yazan her vatandaşta kredi verme yarışına girmeleri, bankaların reklamı ya da rekabeti olarak yorumlanabilir mi? Bu durumun ülke ekonomisine etkisi pozitif mi, negatif mi yönde olur? Kanaatinizi öğrenebilir miyiz?

Bu sorunuzla da kanımca ülkemizin önemli bir sorunu olan ve bizim de yüreğimizin acısı olan bir yaraya parmak basmış oldunuz. Düşüncemiz odur ki ülkemizin sorunu, 1929 da yaşanan Ekonomik Buhanda gerçekleşen talep darlığı değil, tam tersi milli üretim yetersizliğidir. Dolayısıyla bankaların söz konusu uygulamasının, aşırı ve yersiz bir şekilde talebi arttırırken, karşılığında yeterli yerli üretim ol-

madığı için ithalatın ve buna bağlı cari açığın devamında da dış borcun endişe verici bir şekilde çoğalmasına neden olduğu göz ardı edilebilecek bir hal olmasa gerek.

Bankaların dağıttığı tüketici kredilerinin kaynağının iç tasarruf olmadığını da dikkate aldığımızda, şöyle bir durumla karşılaştığımızı görüyoruz. Bu toplum, ithal malı alabilmek için önce ithal para satın almak zorunda kalmaktadır. Dolayısıyla toplumumuzun sözünü ettiğiniz uygulamalarla; üretmediği malları, kazanmadığı bir parayla satın alarak tüketmek suretiyle geleceğini çalma adına, bugünü için hak etmediği düzeyde yüksek bir refah seviyesini sürdürdüğünü ifade etmenin yanlış olacağı kanaatindeyim.

“Mortgage Sistemi”, Türkiye’de uygulanabilir mi? Uygulanırsa ülkemiz ekonomisine yansımaları olumlu ya da olumsuz yönde mi olur, kısaca anlatmanız mümkün mü?

Şüphesiz barınmak, insanın tartışmasız en temel ihtiyacıdır. Bu ihtiyacı karşılamanın yolu ise konut sahibi olmaya bağlıdır. Dolayısıyla bu ihtiyacın bir şekilde mutlak surette karşılanması kaçınılmazdır. Ancak kanaatimiz o dur ki eğitim, sağlık ve konut gibi temel insani ihtiyaçların karşılanmasında bireyler, tek amacı hep daha çok kar sağlamak olan sisteme kurban edilmemelidir. Özellikle dar gelirli olanlar için bu tür ihtiyaçların, ağırlıklı olarak kamunun desteği ile ve mütevazı projelerle karşılan-

Bankaların dağıttığı tüketici kredilerinin kaynağının iç tasarruf olmadığını da dikkate aldığımızda, şöyle bir durumla karşılaştığımızı görüyoruz. Bu toplum, ithal mallı alabilmek için önce ithal para satın almak zorunda kalmaktadır. Dolayısıyla toplumumuzun sözünü ettiğiniz uygulamalarla; üretmediği malları, kazanmadığı bir parayla satın alarak tüketmek suretiyle geleceğini çalma adına, bugünü için hak etmediği düzeyde yüksek bir refah seviyesini sürdürdüğünü ifade etmenin yanlış olmayacağı kanaatindeyim.

masının uygun olacağını düşünüyorum.

Bu bağlamda bankalardaki konuta ve tüketime yönlendirilen kredilerin üretime kaydırılmasının, hem yetersiz olan yerli üretimin artmasına, hem de oldukça ciddi bir sorun olan işsizlik meselesinin çözümüne ve neticede bireylerin kendi imkânları ile konut ihtiyaçlarını da gidermelerine katkı sağlayacağı göz ardı edilmemelidir.

Kabul etmeliyiz ki konut harcamalarının, yatırım olarak değerlendirmek yerine, tüketim harcaması şeklinde nitelendirmek çok daha doğru olacaktır. Çünkü bir harcamanın yatırım kabul edilebilmesi için sadece kendi değerini korumakla kalmayıp, toplumun gelecekteki üretim kapasitesini, dolayısıyla gelirini de artırıcı bir etkiye sahip olması gerekmektedir. Oysa 15-20 yıl vadeli ipotekli satın alınan bir konutun, yeni bir gelir oluşturmanın aksine, vade bitiminde kendi ekonomik değerini bile büyük ölçüde kaybettiğini söyleyebiliriz.

Kalkınma tesadüfi bir olgudur? Yazılarınızda ele aldığımız Az Gelişmişliğin İki Kaynağının ne olduğunu bizimle de paylaşır mısınız?

Bu da güzel ve yerinde bir soru. Çok teşekkür ederim. Çünkü ülkemiz gibi birçok kalkınma çabasında olan ve az gelişmiş ülkelerde iktisadi geri kalmışlığın sebebi, hep sermaye birikimi oluşturamamaya bağlanmaktadır. Oysa sermaye

birikimi, ancak iktisadi kalkınmanın sonunda gerçekleşebilecek bir olgudur. Böyle olunca, ortaya konan sebep, "kalkınmadığımız için kalkınmadık" gibi anlamsız bir çelişkiye dönüşmektedir.

Bizim düşüncemiz, iktisadi kalkınmanın temellerinin sosyal dinamiklere dayandığı yönindedir. Dolayısıyla bireysel ve sosyal düzlemdeki kaliteyi arttırmadan iktisadi anlamda hedeflenen hiçbir sonucu yakalamak mümkün olmayacaktır. Bu çerçevede toplumun "sosyal sermaye" bağlamında güvene dayalı ilişki düzeyinin geliştirilmesi için ülkedeki tehdit algısının içeriden dışarıya kaydırılması zorunluluğu kanımızca kalkınmanın ilk koşuludur. İkinci unsur ise, bu günkü refah için geleceği değil, gelecek için bu günü feda etme zaruretidir.

Aşırı örneğinde olduğu gibi, dışarıdan saldırı geldiğini gören ya da hisseden vücudun savunma mekanizması nasıl ki hemen savunma gücünü arttırarak gerçek saldırıya karşı vücudu çok daha mukavemetli hale getiriyorsa, toplumların da güçlü olabilmesi için reflekslerini iç tehdide göre değil, dış tehditte göre geliştirmesi zorunludur. Etrafımıza baktığımızda, iç çatışma yaşayan hiçbir gelişmiş ülkenin olmaması, buna karşılık, iç çatışma yaşayan toplumların hepsinin de geri kalmış olması tesadüfü olmasa gerek.

İkinci önemli konu ise bireylerin ve siyaset kurumunun planlarını; geleceği garanti altına alma

yoksa geleceği gözden çıkararak, bugünün refahını yükseltme yönünde mi olacağı hususudur. Bu bağlamda şu anda toplumuzun sahip olmadığı paraları, kredilerle elde edip harcamasını, tamamen bugün merkezli bir tavır olduğunu kabul etmek durumundayız. Öte yandan bugünleri için harcayabilecekleri paraları tasarruf edip bizlere kredi olarak veren gelişmiş ülkelerin girişimlerini ise geleceği garantiye alma çabasından başka bir şey olmadığı düşüncesindeyim.

Benzer yaklaşımları iç ve dış politika oluşumunda siyaset kurulumunda da görmek maalesef mümkün olmaktadır. Çünkü bizim gibi az gelişmiş toplumlarda devletin uzun vadeli çıkarlarının, çoğu vakit siyasal partilerin ya da daha küçük etnik veya dini grupların kısa vadeli çıkarlarına tercih edilemediği görülebilmektedir. Ancak aynı davranışlara gelişmiş ülkelerde rastlamak mümkün olmamaktadır.

“Genel anlamda sosyal bir bilim olan iktisat, esas itibariyle insan merkezli bir manzumeler bütünüdür” derken neyi anlatmak istediniz? Bize göre iktisadi faaliyet demek kâr amacı için kurulan her şey demek, ya konunun uzmanı olan size göre?

Gerçekten sorularınızın her birisi seçme ve oldukça da çarpıcı. Bizler İktisada Giriş dersine ilk katılan öğrencilere: “İktisadın ahlaki yoktur” ve devamında da “firmanın tek amacı karını en üst seviyeye çıkarabilmektir”, şeklinde

söylemlerle İktisada Giriş konularını öğrencilere anlatmaya başlarız. Böyle bir öğretinin ardından toplumdaki ne beklersiniz?

Asli amaç karlılığı yükseltmekse ve bu konuda hiçbir ahlaki kaygı da yoksa insanların doğal olarak daha çok para kazanma adına yapabileceklerinin sınırı da olmaz. Bu bağlamda ülkemizde insanların her geçen gün gayri ahlaki ve yasa dışı faaliyetlerin peşine daha fazla düşmesine şaşmamak gerekir.

Şahsi fikrimiz, iktisadi faaliyetlerin amacının karı doruklaştırmak değil, faydayı çoğaltmak yönünde olmalıdır. Unutulmalıdır ki, iktisadi faaliyetlerle topluma sağlanan pozitif fayda, mutlak surette bize gelir olarak da dönecek, hem de çok daha uzun vadeli ve risksiz olacaktır.

Netice itibariyle iktisadi faaliyetler, şirketlerin ya da bireylerin sermaye birikimi sağlaması amaçlı değil, toplumun genelinin; istihdam, gelir ve ürün ile hizmet ihtiyacını karşılaması doğrultusunda planlanmak zorundadır. Çünkü her karlı işten toplum adına fayda oluşmamakta, hatta telafisi mümkün olmayan; cinayet, uyuşturucu, kadın ve çocuk ticareti gibi büyük yaralar ortaya çıkabilmektedir. Bu nedenle iktisadi faaliyetlerin hedefinde karlılık değil, pozitif fayda anlayışı olmak zorundadır.

Ülkemiz insanından rastgele yüz kişiye mikrofon tutulup, “FİNANSAL KİRALAMA ŞİRKETLERİ HAKKINDA BİLGİ SAHİBİ MİSİNİZ” diye sorulduğunda, yüzde kaçının si-

zin istediğiniz doğrultuya yakın cevaplandırmış olabileceğini düşünürsünüz?

Çok fazla olmayacağını sanıyorum. Ancak, özellikle ticaretle uğraşan tüccar ve esnaf kesimin finans konularında ortalamanın üstünde bir bilgiye sahip olduğu da göz ardı edilmemelidir. Lakin toplumun ilgili kuruluşlara yaklaşımında olması gerekenden çok daha cesaretli davranmasının, kaygı verici bir tutum olduğunu düşünüyorum.

Ulus, Millet, Halk kelimeleri birbirinin yerine kullanılmakta. Bunun neye işaret ettiğine dair herkes tarafından okunması gereken bir yazınız var. “Farklılaşan biz miyiz yoksa kelimeler mi” derken neyin değiştiğini vurgulamak istediniz?

Gerçekten sizi tebrik ediyorum. Görüyorum ki bütün; kitap, makale ve yazılarımı detaylıca okumuşsunuz. Çünkü sorduğunuz sorular bunu yansıtıyor.

Kabul etmeliyiz ki insanların diğer canlı varlıklardan ayıran özelliklerinin birisi de kelime olarak adlandırdığımız ses kümeleri ile iletişim kurabilmesidir. Yine kabul etmeliyiz ki iletişim için kullandığımız kelimeler, sadece iletişim sağlamakla kalmamakta, aynı zamanda bireylerin düşünebilmelerinde vazgeçilmez bir araç ve toplumun hafıza kartları olma özelliğine de sahiptirler.

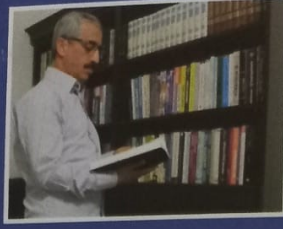
Çünkü düşünebilmek ancak kavramlar üzerinden mümkündür. Ve dolayısıyla kişilerin dü-

şünce kapasiteleri bildikleri kelime sayısı ile doğru orantılıdır. Ayrıca her kelime ve kavram yaşadığı dönemin olaylarına şahitlik ettiğinden, o sesler kulağımıza geldiğinde o kelimenin sözlük anlamı yanında şahitlik ettiği olayları da hatırlarız ve anılarımız canlanır.

Mesela “Millet” kelimesi yerine türetilen “Ulus” kelimesi ve yine “millet” yerine kullanılan “halk” kelimeleri bunlardan sadece bir kaçıdır. Dolayısıyla eskisi yerine türetilen yeni kelime, sözlükte eş anlamlı olarak ifade edilse de ikame ettiği kelime ile aynı döneme şahitlik etmediğinden, toplum dimağında önceki kelime ile aynı çağrışımı yapmayacak, bunun yerine ortaya çıktığı dönemin sosyal ve kültürel birikimleriyle kendisine has yeni bir kavram olarak gelişecektir. Bu nedenle “ulus” kelimesi hiçbir vakit “millet” kelimesiyle eş anlamı bir ünsiyet kazanamamıştır. “Millet” kelimesi, millet olgusunu etnik temelden ziyade kültür merkezli bir anlayışa otururken, “ulus” kelimesinde aynı kültür yoğunluğunu görebilmek pek mümkün olmamaktadır.

Toplumun değişimi ve değiştirilmesi çerçevesinde değerlendirilebilecek bir başka ilgili kelime ise “Halk” kelimesidir. Sık sık millet kelimesi yerine kullanılan *halk* kelimesi, yine millet kelimesinin tarihi birikiminden kaynaklanan kültürel derinliğe sahip olmadığından, toplumun kültürel ortaklıklarının dile getirilmemesi açısından sıkıntılıdır. En azından doğru yerde kullanılması gerekir.

Aşırı örneğinde olduğu gibi, dışarıdan saldırı geldiğini gören ya da hisseden vücudun savunma mekanizması nasıl ki hemen savunma gücünü arttırarak gerçek saldırıya karşı vücudu çok daha mukavemetli hale getiriyorsa, toplumların da güçlü olabilmesi için reflekslerini iç tehdide göre değil, dış tehditte göre geliştirmesi zorunludur. Etrafımıza baktığımızda, iç çatışma yaşayan hiçbir gelişmiş ülkenin olmaması, buna karşılık, iç çatışma yaşayan toplumların hepsinin de geri kalmış olması tesadüf olmasa gerek.

“Halk” kelimesi, belli bir mekânda veya alanda bulunmaktan başka ortaklıkları olmayan insan topluluğunu ifade ettiğinden “Türk Milleti” yerine, “Türk halkı” veya “halkımız” şeklinde kullanılması, Küre üzerinde gerçekten “millet” olabilmiş birkaç toplumdaki birisi

olan Milletimiz için haksızlık olsa gerek.

Görüyoruz ki kelimelerin; sadece iletişim için kullanılan ses kümeleri değil, toplumun hem değişim seyrini yansıtması bakımından, hem de değişiminde bir araç olarak kullanılması itibarıyla, çok daha önemli ve kapsamlı bir toplum mühendisliği aracı olduğu göz ardı edilmemelidir.

Şimdi soracağımız sorunun cevabı için kitap sayfalarının yetmeyeceğini bildiğimiz halde yine de hangi konuya değinilirse değinilsin en azından üç-beş cümle ile bir fikir sahibi olabiliriz düşüncesiyle soruyoruz. “İnsanı Tanımak, İnsanı İnsana Anlatmak” konularını ele aldığınız yazılarınızda vurgulamak istediğiniz en önemli noktalar nelerdir?

Diğer çalışmalarımınla birlikte, “www.karagul.org” isimli kişisel web sayfamda paylaştığım sözünü ettiğiniz bu yazılar, şuan basım aşamasında olan “Bir Nefeste Hayat” adlı yeni bir kitap çalışmasından alınmış iki örnek yazıdır.

Adı geçen yazılarda bilinmezli bilineninden çok daha fazla olan ve ruh ile bedenden oluşan insanı bütün yönleriyle tanımaya çalıştık. Beden ile ruh ilişkisi, akıl ile zekâ etkileşimi, haz alma ile huzur bulma konuları ilgili yazılarda karşılaştırmalı olarak anlatılmaya çalışılmıştır.

Söz konusu yazıları da içinde barındıran adı geçen kitap çalışmamız, toplumumuzda giderek kaygı verici bir şekilde artan, son

dönemdeki çocuk cinayetleri ile vahim bir noktaya ulaşan, sosyal çöküşe bir mum kadar bile olsa ışık tutması umuduyla kaleme alınan sosyal sorumluluğu öne çıkarmayı gaye edinen özgün bir içeriğe sahiptir.

Son yıllarda ülkemizdeki sosyal çözülmeye bağlı sayıları hızla artan kişisel gelişim kitaplarında, bencillığe varacak düzeyde bireyi yaşadığı ve ait olduğu toplumdaki koparırcasına öne çıkarma tavrı göze çarpmaktadır. Maalesef çözüm olarak ortaya konan bu yaklaşımın, kişinin çevresinden soyutlanarak yalnızlaşmasına ve böylelikle yaşanan sosyal problemlerin çok daha büyük boyutlara ulaşmasına neden olduğu gözlerden kaçmaktadır.

Bizim kitabımızda ise bireyin ancak ve ancak ait olduğu toplumla huzurlu, mutlu ve güvende olabileceği ve böylelikle hayatını rahat bir ortamda sürdürebileceği fikri işlenmiştir. Bunun için ise her bir bireyin, kendi varlığı için ait olduğu toplumun varlığına ihtiyaç

duyduğu ve dolayısıyla ona karşı sorumlulukları bulunduğu anlatılmaya çalışılmıştır.

Burdur'un ileride aydınlar şehri arasında sayılmasına katkınız olacağı düşüncesi mi ağır basar yoksa İstanbul, Ankara gibi her alanda imkânı geniş şehirlerde görev yapmanızın akademik kariyerinize getireceği artı değer mi?

Bu ise ilginç bir soru doğrusu. Küçük bir Anadolu şehrinde akademisyenlik yapmakla, Ankara ve İstanbul gibi çok daha büyük şehirlerde bulunmanın farklı yönlerden artı ve eksileri olduğu muhakkak. Hemen belirteyim ki Burdur da olsa hiçbir şehrin kalkınmasına katkı sağlama iddiasında değilim. Aradığım tek şey, huzurlu ve sakin bir çalışma ortamına sahip olabilmektir.

Büyük şehirlerde trafik başta olmak üzere, sosyal sorunların çok daha artmış olmasına karşılık, iletişim ve ulaşım imkânlarının bu denli geliştiği günümüz şartların-

da küçük şehirlerin avantajlı halinin öne çıktığını düşünüyorum. Kanımca en önemlisi, küçük şehirlerde insanın kendisine, ailesine ve işine çok daha fazla zaman ayırabilmesidir.

Söyleşimiz, ülkemizin geleceğinin sizin gibi aydınlar sayesinde üst seviyelere taşınacağı inancını yerleştirdi içimize. Okuyucularımızda da bu izlenimi bırakacağınızdan eminiz. Daha fazla sormak isterdik ancak değerli vaktinizi aldığımızın farkındalığı, söyleşimizi burada noktalamak zaruretini getirdi. İlim ve bilim dolu sağlıklı bir ömür sürmeniz dileklerimizle, minnet ve şükranlarımızın arzısıyla. Yolunuz açık olsun.

Her şeyden evvel bizlere böyle bir imkânı sunduğunuz için sizlere çok teşekkür ederim. Umarım, sizlerin ve okuyucularımızın değerli vakitlerini heba etmemişizdir. Özellikle bir şeyi belirtmem gerektiğini düşünüyorum. Şahsıma yönelttiğiniz sorular gerçekten çok önemli sorulardı. Zamanın darlığı nedeniyle birçoğuna yeterince açıklık getirememiş olabilirim. İlgili sorularla çok daha detaylı izahatları okuyucularınızın www.karagul.org adlı sitemden ulaşabileceğini belirtmek isterim doğrusu.

Hepinize sağlık ve başarı dilekleriyle.